

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Olivier Micol

Bruxelles, den 14. april 2020

Kontorchef, Europa-Kommissionen
GD for Retlige Anliggender og Forbrugere
Kontor C.3 - Databeskyttelse
Belgien

Ref.: OUT2020-0028

Kære Olivier Micol

Mange tak for Deres henvendelse til Det Europæiske Databeskyttelsesråd, hvor De anmoder om en udtalelse om udkastet til vejledning om apps til støtte for bekæmpelse af covid-19-pandemien. Det har været magtpåliggende for Databeskyttelsesrådet at reagere hurtigt i denne sag; vi offentliggjorde således en erklæring den 19. marts og agter i næste uge at offentliggøre yderligere retningslinjer for sporing, videnskabelig forskning og telearbejde. Nogle nationale tilsynsmyndigheder er også i færd med at udarbejde retningslinjer på nationalt plan med det formål at rådgive deres regeringer og telekommunikationsoperatører om, hvordan man bedst overholder databeskyttelsesreglerne. Databeskyttelsesrådet glæder sig over Kommissionens initiativ med at udvikle en fælleseuropæisk, koordineret tilgang, hvor mobilapplikationer kan blive en af de foranstaltninger, der foreslås som middel til at styrke de enkelte borgere i kampen mod pandemien. Databeskyttelsesrådet har gentagne gange anført, at gennemførelsen af databeskyttelsesprincipperne og respekten for grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder ikke blot er en retlig forpligtelse, men også en forudsætning for at styrke effekten af ethvert databaseret initiativ til bekæmpelse af spredningen af covid-19-virusset og for at sikre informerede genoplukningsstrategier.

Databeskyttelsesrådet er klar over, at der ikke findes nogen universalløsning på den foreliggende problemstilling, og at de mulige løsningsmodeller gør det nødvendigt at tage hensyn til en lang række faktorer, bl.a. det forhold, at individers sundhedssituation kan blive påvirket. Der er derfor behov for en tilbundsående vurdering af hver enkelt påtænkt teknisk løsning. Databeskyttelsesrådet er desuden af den opfattelse, at det er et skridt i den rigtige retning at fremhæve, at samråd med databeskyttelsesmyndighederne er absolut nødvendigt med henblik på at sikre, at personoplysninger

— i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningen — behandles på lovlig vis og med respekt for de enkelte borgeres rettigheder.

Apps bør udvikles på grundlag af ansvarlighed, idet alle de mekanismer for databeskyttelse gennem design og databeskyttelse gennem standardindstillinger, der implementeres, bør dokumenteres med en konsekvensanalyse vedrørende databeskyttelse, og kildekoden bør gøres offentligt tilgængelig med henblik på at sikre så omfattende en kontrol fra forskerverdenen som muligt.

På nuværende tidspunkt må Databeskyttelsesrådet, med de oplysninger, den har fået af Kommissionen, begrænse sig til at fokusere på det overordnede formål med de påtænkte apps for at efterprøve, om de er i overensstemmelse med databeskyttelsesprincipperne, og på de indførte mekanismer til udøvelse af borgernes rettigheder og frihedsrettigheder. Dermed formoder Databeskyttelsesrådet så, at Kommissionen vil udvælge elementer, der vil blive gjort til genstand for yderligere overvejelser med henblik på om nødvendigt at tillempe de løsningsmodeller, der er beskrevet i dokumentet, eller at undersøge nye tekniske løsninger. Under alle omstændigheder vil Databeskyttelsesrådet undersøge dette spørgsmål yderligere i sine kommende retningslinjer.

I nærværende svar vil Databeskyttelsesrådet specifikt udtale sig om brugen af apps til kontaktopsporings- og advarselsfunktionen, fordi det er her, der er behov for særligt grundige overvejelser med henblik på at sikre, at indgriben i privatlivets fred begrænses til et minimum, samtidig med at databehandling med det formål at beskytte folkesundheden stadig tillades.

I de tilfælde, hvor applikationerne vil være relevante for gennemførelsen af bestemte folkesundhedspolitiske tiltag, vil de kun få den optimale effekt, hvis de bruges af den størst mulige andel af befolkningen i en kollektiv indsats for at bekæmpe virusset. Eventuelle forskelle mellem de relevante funktioner, manglende interoperabilitet eller selv forskel på, hvordan de enkelte borgere bruger appen, vil kunne have negative virkninger for andre brugere og dermed begrænse den sundhedsmæssige effekt. Databeskyttelsesrådet støtter helhjertet Kommissionens forslag om frivillig anvendelse af sådanne apps — et valg, der bør træffes af den enkelte borger som et udtryk for fælles ansvar. Vi bør holde os for øje, at frivillig anvendelse hænger sammen med tillid hos den enkelte borger, hvilket yderligere illustrerer vigtigheden af databeskyttelsesprincipperne.

Databeskyttelsesrådet bemærker, at det, at kontaktopsporing sker på frivillig basis, ikke i sig selv betyder, at offentlige myndigheders behandling af personoplysninger nødvendigvis vil være baseret på samtykke. For offentlige myndigheder, der leverer en tjeneste på grundlag af en hjemmel, der er fastsat ved og i overensstemmelse med lovkrav, forekommer nødvendighed af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse at ville være det mest relevante retsgrundlag for behandlingen. Der kunne etableres et retsgrundlag for brug af appen med vedtagelse af nationale love, der fremmer frivillig anvendelse af appen uden negative konsekvenser for personer, der ikke bruger den. Sådanne lovgivningsmæssige indgreb skulle således ikke være et redskab til at presse på for obligatorisk anvendelse, og den enkelte borger skulle frit kunne installere og afinstallere appen efter forgodtbefindende. De pågældende love kunne ledsages af passende kommunikationsaktiviteter på nationalt plan til fremme af sådanne værktøjer — med oplysningskampagner og hjælp til mindreårige og personer med handicap eller til lavtkvalificerede eller lavtuddannede dele af befolkningen med det

formål at undgå uensartet anvendelse eller en kun tåget viden om epidemiens udvikling og eventuelle sundhedskløfter. Enhver mangel på data som følge af manglende omhyggelighed ved brug af appen eller selv batterisvigt i brugerens udstyr ville i alvorlig grad kunne undergrave den generelle offentlige nytteværdi af disse redskaber.

Kontaktopsporingsapps nødvendiggør ikke sporing af individuelle brugeres færden. De har ikke til formål at følge enkeltpersoners bevægelser eller at håndhæve forskrifter. Disse apps' primære funktion er at opdage hændelser (kontakter med personer, der er testet positive), som kun måske — og for de fleste brugeres vedkommende slet ikke — vil indtræffe, især i genoplukningsfasen. Indsamling af oplysninger om et individs bevægelser i forbindelse med brug af kontaktopsporingsapps ville være i strid med princippet om dataminimering. Desuden ville indsamling af sådanne oplysninger være forbundet med en alvorlig risiko for sikkerheden og privatlivets fred.

Sundhedsmyndigheder og forskere er godt placeret til — på grundlag af en streng nødvendighedstest som påkrævet i henhold til lovgivningen — at identificere, hvad der udgør en hændelse, som der skal deles oplysninger om, hvis, hvor og når den indtræffer, og bør definere visse af de funktionelle krav til appen. Et andet omdebatteret emne er lagring af sådanne hændelser. Der fokuseres i overvejelserne primært på to modeller: lokal datalagring i de enkelte borgeres enheder eller centraliseret lagring. Det er Databeskyttelsesrådets vurdering, at begge disse modeller kan være hensigtsmæssige, forudsat at der træffes passende sikkerhedsforanstaltninger, og at også andre enheder kan betragtes som dataansvarlige, afhængigt af det endelige formål med appen (f.eks. kan der være tale om andre dataansvarlige og andre behandlede data, hvis formålet er f.eks. at give oplysninger i appen eller at kontakte individer telefonisk). Under alle omstændigheder vil Databeskyttelsesrådet gerne understrege, at det er den decentrale løsning, der er mest i overensstemmelse med minimeringsprincippet.

Endelig er der med disse apps ikke tale om sociale platforme, der skal sprede ængstelse i samfundet eller føre til stigmatisering af nogen art. Det, de skal være, er redskaber til at sætte folk i stand til at gøre deres del. Ifølge udkastet til vejledning er deres eneste formål at fungere som et værktøj for de offentlige sundhedsmyndigheder til at identificere personer, der har været i kontakt med en person, der er smittet med covid-19, og anmode de pågældende om at gå i selvkarantæne/hurtigt at blive testet samt yde dem relevant rådgivning om, hvilke næste skridt der måtte være hensigtsmæssige, herunder hvad de skal gøre, hvis de udvikler symptomer. Kvaliteten af de behandlede data er af afgørende betydning for denne indsats. De skridt, der vil skulle tages for at identificere personer, der har været i kontakt med en person, der er smittet med covid-19, er hverken nemme at tage eller oplagte. Underretning af en person via en meddelelse i en app kan ske på en sådan måde, at applikationen kun behandler vilkårligt genererede pseudonymer. Der bør desuden være en mekanisme, som sikrer, at de oplysninger, der indlæses i appen, når en person er blevet erklæret covid-19-positiv, er korrekte, da indlæsningen vil kunne udløse meddelelser til andre personer om, at de er blevet eksponeret. En sådan mekanisme kunne baseres på f.eks. en engangskode, der kan scannes af den pågældende, når han/hun får resultatet af en test. Det skal være forbeholdt sundhedsmyndighederne — på grundlag af solid datadokumentation — at foretage hver enkelt

kontakt med mindst mulig udledning af oplysninger (inferens). Desuden bør Kommissionen beskrive den rolle, som "*enhedsejerens kontaktliste*" vil skulle spille ifølge vejledningen, nærmere.

De algoritmer, der anvendes i kontaktopsporingsapps, bør være under nøje tilsyn af kvalificeret personale, så omfanget af falsk positive og falsk negative resultater begrænses, og opgaven med at yde rådgivning om de næste skridt bør under ingen omstændigheder være fuldt automatiseret. Det er tilrådeligt at indføre et tilbagekaldssystem, hvor den enkelte borger får oplyst et telefonnummer eller en kontaktkanal, hvor vedkommende kan få flere oplysninger af en menneskelig aktør. For at undgå stigmatisering bør rådgivningen desuden ikke omfatte elementer, der potentielt ville kunne identificere en anden registreret, ligesom brug af appen — eller dele heraf (såsom dashboards, konfigurationsindstillinger osv.) — heller ikke bør gøre det muligt at genidentificere andre personer, hvad enten de er smittet med covid-19 eller ej. Databeskyttelsesrådet anbefaler på det kraftigste, at der ikke lagres direkte identificerende data i brugernes enheder, og at sådanne data under alle omstændigheder slettes hurtigst muligt.

Databeskyttelsesrådet støtter helhjertet anbefalingen af, at et sådant nødsystem tages ud af brug, så snart denne krise er overstået, og at de indsamlede data slettes eller anonymiseres som en generel regel.

Endelig bør Databeskyttelsesrådet og dets medlemmer, som er ansvarlige for at rådgive om og sikre en korrekt anvendelse af databeskyttelsesforordningen og e-databeskyttelsesdirektivet, inddrages fuldt ud i hele processen med at udarbejde og gennemføre disse foranstaltninger. Databeskyttelsesrådet minder om, at det agter at offentliggøre retningslinjer om geolokalisering og andre opsporingsværktøjer i forbindelse med covid-19-udbruddet inden for de kommende dage.

Under alle omstændigheder står Databeskyttelsesrådet til enhver tid til rådighed med henblik på yderligere vejledning til EU-institutionerne og til alle interessenter, der er involveret i udviklingen og brugen af de pågældende mobilapps til bekæmpelse af covid-19.

Med venlig hilsen

Andrea Jelinek